

OSLO PENSJONSFORSIKRING

KLIMARAPPORT

2022

Vi har gjort en kartlegging av risikoen for skader på Oslo kommunes bygninger ved styrtregn, som et av våre tiltak innenfor klimarisiko og bærekraft. Foto: Annika Byrde/NTB

« Over 90 prosent av vår interne renteportefølje er investert i virksomheter med lav/ingen klimarisiko eller virksomheter med en tydelig bærekraftstrategi.

Klimarapport for 2022

Som forvalter av 130 milliarder kroner har vi i Oslo Pensjonsforsikring et viktig samfunnsansvar. Det er ingen motsetning mellom god avkastning og klimahensyn. Klimahensyn og bærekraft er derfor en viktig del av vår forvaltningsstrategi.

Dette har vi oppnådd i 2022:

- Utslippsintensiteten i vår interne aksjeportefølje er redusert med 71 prosent fra vårt referansepunkt (2014–2016) og utgjør om lag halvparten av utslippsintensiteten i referanseindeksen (MSCI World ESG Index). Vi har som ambisjon å redusere utslippsintensiteten med 90 prosent innen 2030. Målet forutsetter flere politiske tiltak, økonomisk vekst og ny teknologi som muliggjør raskere overgang til et lavutslippssamfunn.
- I eiendomsporteføljen har energiforbruket blitt kuttet med 12 prosent. To nye bygg har blitt BREEAM In-Use sertifisert. OPF har implementert straktiltak 1–10 fra Eiendomssektorens veikart mot 2050 gjennom de siste par årene. Disse har nå blitt godkjent av Grønn Byggallianse.
- I 2022 øker andelen av grønne obligasjoner. Vi investerer i de første obligasjonene med avkastning knyttet til konkrete miljømål, kalt Sustainability Linked Bonds (SLB) i det norske markedet. Over 90 prosent av vår interne renteportefølje er investert i virksomheter med lav/ingen klimarisiko eller virksomheter med tydelig bærekraftstrategi.
- Oslo kommune eier og drifter en av Norges største bygningsmasser, og forsikringsverdiene har i løpet av 2022 steget fra 165 til 177 milliarder kroner. Gjennom vårt skadeforebyggende arbeid bidrar vi til å bevare eiendomsverdiene ved å øke kunnskapen om uønskede hendelser som klimarelaterte skader. I samarbeid med Oslo kommune kartlegger vi blant annet områder som er utsatt for overvannsskader som følge av styrtregn.

OPF-konsernets tilpasning til klimaendringer

For at samfunnet vårt skal kunne oppnå mål om utslippsreduksjon, gjennomføres det betydelige tiltak innen finansiering og regulering av selskaper i alle sektorer. Omleggingen til en lavutslipps-økonomi skjer raskt, og vi må allerede i dag ta hensyn til dette når vi investerer i aksjer, obligasjoner eller eiendom. De siste årene har klimarisiko vært en viktig prisdriver i markedet.

OPFs klimarapportering tar utgangspunkt i et rammeverk utarbeidet av den internasjonale arbeidsgruppen Task Force on Climate related Financial Disclosure (TCFD). Rammeverket angir en systematikk for å sikre at selskaper rapporterer om klimarelatert risiko på en god og helhetlig måte. Dette er den samme modellen som regjeringens klimarisikoutvalg anbefaler.

Modellen vi bruker:

1. STYRING

Klimarisiko er viktig for OPF-konsernet og for Oslo kommune, som er eier av og største kunde i OPF. Byrådspartiene har uttalt at OPF skal ha en klimastrategi.

Styrene i forsikringselskapene i OPF-konsernet behandler klimarisiko og -strategi i forbindelse med plan og budsjett, og investeringsstrategi for kommende år. Styret i Oslo Pensjonsforsikring AS får presentert måltall for CO₂-utslipp fra den internt forvaltede aksjeporteføljen kvartalsvis. I tillegg rapporteres det på andel grønne obligasjoner som finansierer

grønne aktiviteter eller eiendeler, eller har avkastning knyttet til måloppnåelse av relevante klima- eller miljøindikatorer. Styret behandler også klimarisiko ved endringer i strategi på enkeltområder.

Klimarisiko er en integrert del av konsernets risikounivers og håndteres derfor i linjen. I ledelsen er det selskapenes administrerende direktører og direktør for kapitalforvaltningsavdelingen som løpende arbeider med klimarisiko på et strategisk nivå.

2. STRATEGI

Målet for OPF-konsernet er å gi kundene så lave pensjons- og forsikringskostnader som mulig. OPF-konsernets klimarisiko oppstår gjennom:

- Plassering av forsikringskapitalen i ulike aktivaklasser som aksjer, obligasjoner, utlån og eiendom.
- Forsikring av bygninger.
- Medlemskap i Norsk Naturskadepool, en felles forsikringsavtale mellom forsikringselskaper der man deler hverandres risiko.

Risikoen vår er knyttet til tapt avkastning og økte skadeposter. Vi legger til grunn at det ikke er klimarisiko av betydning knyttet til pensjons- og personrisikoforsikringer eller til kjøretøyforsikring. Ansvarsrelaterte skader knyttet til blant annet kommunens vann- og avløpsnett dekkes av kommunen selv.

Risiko forbundet med klimaendringer

OPF-konsernet er eksponert for to typer klimarisiko; fysisk risiko og overgangsrisiko.

Fysisk risiko er aktuelt når bygninger og eiendeler vi har forsikret eller finansiert, blir rammet av klimaendringer. Kortere vintre, tørkeperioder, økt nedbør, vannmangel og hetebølger er alle faktorer som kan lede til at produksjonsanlegg og bygninger må bygges om, flyttes eller i verste fall går tapt.

Som långiver og investor i aksjer, eiendom eller obligasjoner, kan OPF bli utsatt for tap som følge av fysisk risiko hos motpart eller utsteder, enten direkte eller indirekte gjennom fond. Som forsikringsgiver kan vi oppleve tap i egen portefølje eller at vi må dekke tap gjennom Norsk Naturskadepool.

Overgangsrisiko er endringer i økonomiske strukturer som følge av faktiske klimaendringer, så vel som tiltak mot dem. Eksempler på dette er forbud, endringer i skattereglene, krav til redusert utslipp eller krav til rapportering. Overgangsrisiko gjør seg gjeldende hvis en bedrift vi investerer i, ikke lenger kan videreføre dagens drift. Når klimaet endres, eller det innføres tiltak mot klimaendringer, kan det ha konsekvenser for bedriftens produksjon, kostnader og inntekter. For OPF er overgangsrisikoen større enn den fysiske risikoen.

Omfanget av risikoen og tidspunktet den inntreffer på er helt avhengig av hvordan det internasjonale samfunnet (myndigheter, bedrifter og enkeltpersoner) responderer på tiltak. Risikoen vil derfor endre seg i takt med politiske tiltak og regulering, teknologisk utvikling og tilpasninger i næringslivet.

I overgangsfasen til et lavutslippsamfunn er det vanskelig å finne en god balanse mellom ulike tiltak. Strengere reguleringer eller økt beskatning kan gjøre det umulig for enkelte selskaper å selge varene sine. For andre kan mangel på

Takparken på Økern Portal med løpebane, treningsapparater, sitteplasser og tusenvis av spiselige vekster. Foto: Svein Nordrum/Samfoto

tiltak føre til at selskapene ikke investerer nok i ny teknologi som muliggjør en endring.

I mellomtiden er det store verdier å hente på å forstå risikobildet, også i selskaper som er i omstilling. En forståelse av overgangsrisikoen må derfor være bredere enn å definere en investering som «grønn» eller «brun». For at klimarisiko skal håndteres må den inkludere en helhetsvurdering av overgangsrisiko. Herunder ligger det vurderinger av om selskapene eller fondene i tilstrekkelig grad tar hensyn til hvordan markedet, produksjonsprosessen, reguleringer og så videre kan bli de kommende tiårene.

Vår strategiske innfallsvinkel

Det er allerede kommet, og det vil komme flere tiltak mot klimaendringer som får stor betydning for næringslivet. I 2020 la EU fram vekststrategien «The European Green Deal», med mål om å gjøre Europa til den første klimanøytrale regionen i verden innen 2050. I 2022 la USA fram Inflation Reduction Act, en meget omfattende lovpakke som skal stimulere og subsidiere grønn omstilling og utslippskutt. Det er i hovedsak skatte- og avgiftslettelse, som gir bedrifter forutsigbarhet og gode utsikter til lønnsomhet for denne type investeringer, også for utenlandske bedrifter. I desember 2022 forpliktet 190 land seg til en omfattende naturavtale gjennom FN, med høye mål om naturvern og mangfold. Tiltakene er knyttet til vern av natur, hav, sjøer og elver og restaurering av natur som delvis er ødelagt.

Dette er også viktig for å bremse den globale oppvarmingen. Som en del av «The European Green Deal» har EU utarbeidet et klassifiseringssystem (taksonomi) for å definere bærekraftig, «grønn» økonomisk aktivitet. I den første implementeringsrunden har fokuset vært på klima og miljø innenfor de utslippstunge sektorene. De tekniske vurderingskriteriene som foreligger nå, er knyttet til aktiviteter for tilpasning til klimaendring og aktiviteter knyttet til å redusere utslipp av klimagasser. Tidlig i 2022 vedtok EU-kommisjonen å inkludere, innenfor stramme kriterier, aktiviteter innen energiproduksjon fra atomkraft og gass.

Med taksonomien vil EU bidra til å etablere standarder for å nå målene i Parisavtalen gjennom å definere økonomiske aktiviteter som bærekraftige og i tråd med et nullutslippssamfunn. Dette gir oss et rammeverk for å vurdere de ulike aktivitetene bedrifter utfører. Blant annet skal miljøavtrykket til alle produkter og tjenester dokumenteres, noe som vil kreve en omstilling hos alle bedrifter. Dette innebærer at vi må legge stor vekt på hva slike endringer betyr for lønnsomheten i bedriftene vi investerer i, og også lete etter investeringsmuligheter i virksomheter som er eller må, i omstilling.

Samtidig må vi være oppmerksomme på at tiltakene ikke nødvendigvis kommer så raskt og så kraftfullt som samfunnet skulle ønske. Krigen i Ukraina og energikrisen i 2021–2022 er gode eksempler på hendelser som påvirker omstillingen. FNs klimapanel var tydelig i siste rapport på at konsekvensene av

klimaendringene vil bli større, mer uforutsigbare og mer utfordrende å tilpasse seg i takt med den globale oppvarmingen. Selskap må balansere tiltak som fremmer overgangen til lavutslippøkonomien og troverdige planer som ikke går på bekostning av mennesker, samfunn og miljø, og som er lønnsomme. Vi må derfor ha en helhetlig tilnærming til klimarisiko, for å kunne vurdere selskapets langsiktige risiko og muligheter for lønnsomhet under ulike scenarioer.

OPF aksepterer at eksterne forvaltere kan ha en annen tilnærming enn oss til håndtering av klimarisiko, så lenge den er konkret, dokumentert og målbar. Vi vurderer at også dette gir en diversifiserende effekt i porteføljen.

Vi mener det har en verdi å være én av flere foregangsinstitusjoner i Norge på tilpasninger til klimarisiko. Sammen med fagmiljøer har vi brukt vår posisjon som investor til å jobbe aktivt overfor selskaper for å fremme forståelsen av overgangsrisikoen. Vi tror at dette bidrar til å øke takten i tilpasninger virksomhetene gjør, uavhengig av hvilke tiltak som besluttet av myndighetene for å begrense CO₂-utslipp. Videre oppfordrer vi selskap til å sette tydelige mål for omstillingsstrategien, både på kort og lang sikt, og rapportere måloppnåelse. Det har også hatt stor verdi å delta aktivt i diskusjonen om håndteringen av klimarisiko innad i investormiljøene. Både for å dele erfaringer og for å innhente idéer til nye innfallsvinkler i vårt eget arbeid.

3. RISIKOSTYRINGSTILTAK

Kapitalforvaltning

Som langsiktig investor er vi opptatt av å øke våre investeringer i selskaper som aktivt jobber for å redusere sine klimagassutslipp eller som bidrar til klimatilpasning. OPF har en helhetlig tilnærming til klimarisiko gjennom å innlemme vurdering av disse risikoene i våre investeringer.

Vi baserer våre risikostyringstiltak på tre pilarer:

Gjennom aktiv forvaltning tilpasser vi våre investeringer og har som mål å sørge for god avkastning i ulike scenarioer, også der omstillingen tar lenger tid enn målsatt. En sentral målsetning for forvaltningen er at OPF skal ha evne og kapasitet til rask omstilling. Dette oppnår vi gjennom å ha god risikostyring knyttet til risikofaktorer også utenfor klimarisiko.

Gjennom integrert analyse av klimarisiko oppnår vi en bred forståelse av implikasjonen av både fysisk risiko og overgangs-

risiko for våre investeringer. For å kunne vurdere om selskaper er bærekraftige i ulike scenarioer er det sentralt med god informasjon om selskapenes virksomhet og strategi. Det vi lærer av analysen integrerer vi i investeringsprosessen. Ny regulering øker transparens i virksomheter, både gjennom nye informasjonskrav og etablering av standardisert rapportering. Rapporteringskravet vil utvides over de neste årene, og datakvaliteten vil øke. Innføringen av EU sin taksonomi er viktig for å etablere standardiserte definisjoner av relevante aktiviteter for omstilling, i første rekke for de mest utslippstunge sektorene. Samtidig er det etablert anerkjente internasjonale standarder som styrker arbeidet i omstilling til lavutslippssamfunnet.

Gjennom konkrete mål og delmål følger vi opp om tiltakene og selskapene oppnår det vi ønsker. Mål og måloppnåelse er nærmere beskrevet i del 4, under «Mål og metoder».

Nedenfor er en overordnet oversikt over våre virkemidler for å vurdere, håndtere og kommunisere klimarisiko og muligheter innenfor de ulike aktivaklasser:

SAMFUNNSANSVARLIG AKTIV FORVALTNING

Intern forvaltning

- All intern og ekstern forvaltning følger ekskluderingskriteriene fra Statens pensjonsfond utland (SPU).
- Intern aksjeforvaltning er ikke investert i olje, kull eller gass.
- Vi deltar på samtlige generalforsamlinger med digital stemmegivning gjennom ISS-portal.

Ekstern forvaltning

- Høy andel i fornybar energi og ny teknologi.
- Eksterne forvaltere blir vurdert på om de hensyntar klimarisiko i sin investeringsprosess.

INTEGRERT ANALYSE

- Vi rapporterer karbonintensitet i vår interne aksjeportefølje.
- Vi er aktive i markedet for grønne obligasjoner og rapporterer investert beløp.
- Vurdering av miljø- og klimarisiko inngår i alle kreditt- og selskapsanalyser.
- Vi vurderer selskapenes strategi for å håndtere konsekvenser av klimaendringene.
- Vi har medlemskap i Norsk forum for bærekraftige og ansvarlige investeringer (Norsif).
- Vi er medlem og aktiv deltaker i Grønn Byggallianse og Grønt ekspertforum.
- Vi er pilotbruker og referansekunde for ESG-databasen utviklet av Nordic Trustee/Stamdata. Denne inneholder relevante ESG-nøkkeltall for alle norske obligasjonsutstedere.

« For å vurdere selskapets langsiktige risiko og muligheter for lønnsomhet under ulike scenarioer, har vi en helhetlig tilnærming til klimarisiko.

Foto: Eirik Skarstein/unsplash.com

KONKRETE OG TILPASSEDE MÅL

- Den interne aksjeporteføljen har et eksplisitt langsiktig mål om å redusere karbonintensiteten i tråd med EU sin målsetning.
- I våre renteporteføljer har vi over flere år investert i selskaper og prosjekter som er bærekraftige eller har som formål å redusere utslipp av klimagasser.
- Alle våre eiendommer er energimerket og vi har en konkret treårig miljøhandlingsplan.
- Vi sertifiserer årlig eksisterende bygg gjennom BREEAM-In-Use.
- Vi jobber for at alle eksterne forvaltere skal rapportere i henhold til TCFD der det er relevant.

Oslo Forsikring forsikrer blant annet Deichman Bjørvika, ett av Oslo kommunes bibliotek og Norges største folkebibliotek. Arbeidet med å forebygge skader på bygninger og inventar gjennomføres i nært samarbeid med virksomhetene i Oslo kommune. Foto: Ranurte/unsplash.com

Bygningsforsikring

Brann- og vannskader på bygninger og inventar er den dominerende risikoen for eiendommene vi forsikrer gjennom Oslo Forsikring AS (OF).

De vanligste skadeårsakene er rørbrudd (gamle rør), frostskader og hærverk (avløp som blir tettet og åpne kraner) samt lekkasjer fra beredere og radiatorer. Utskifting av eldre anlegg til nye lekkasjesikre anlegg sammen med skjerpende forskriftskrav på området, antas å medvirke til lavere skadetall over tid.

I tillegg til nye anlegg har flere av de eldre anleggene installert vannstoppere i rom uten sluk for å hindre større skadeomfang ved lekkasjer.

Det er ingen skader rapportert i vår historie som kan relateres utelukkende til naturskader (definert som flom, storm, stormflo, skred osv.). Vi vil derimot kunne være eksponert for andre klimarelaterte skader som vanninntrenging utenfra (overflatevann, vann fra grunn, snøsmelting osv.). Kraftige regnskyll er noe som blir vanligere og vanligere og vil kunne føre til en økt eksponering av skader på kommunale bygninger. Vi anser imidlertid den topografiske beliggenheten av Oslo kommunes eiendommer til å være gunstig i forhold til nevnte skader. Dette er dokumentert gjennom en nylig gjennomført modellering av konsekvensene av styrtregn i Oslo-området. I tillegg kan også stigende havnivå bli en utfordring på lengre sikt. OF står på varslingslisten til Beredskapsstaten i Oslo kommune og får blant annet varsler ved fare for høy vannstand.

OFs andel av de samlede skadekostnadene som utliknes av Naturskadepoolen utgjør selskapets totale naturskadekostnader. OF støtter derfor forsikringselskapenes systematiske arbeid innen klimarisiko og skadebegrensning i regi av Finans Norge.

Skadeforebyggende arbeid

OF har systematisk jobbet med skadeforebyggende arbeid over lengre tid. Vi har god kompetanse innen skadeforebyggende arbeid og risikostyring som virksomhetene kan nyttiggjøre seg av.

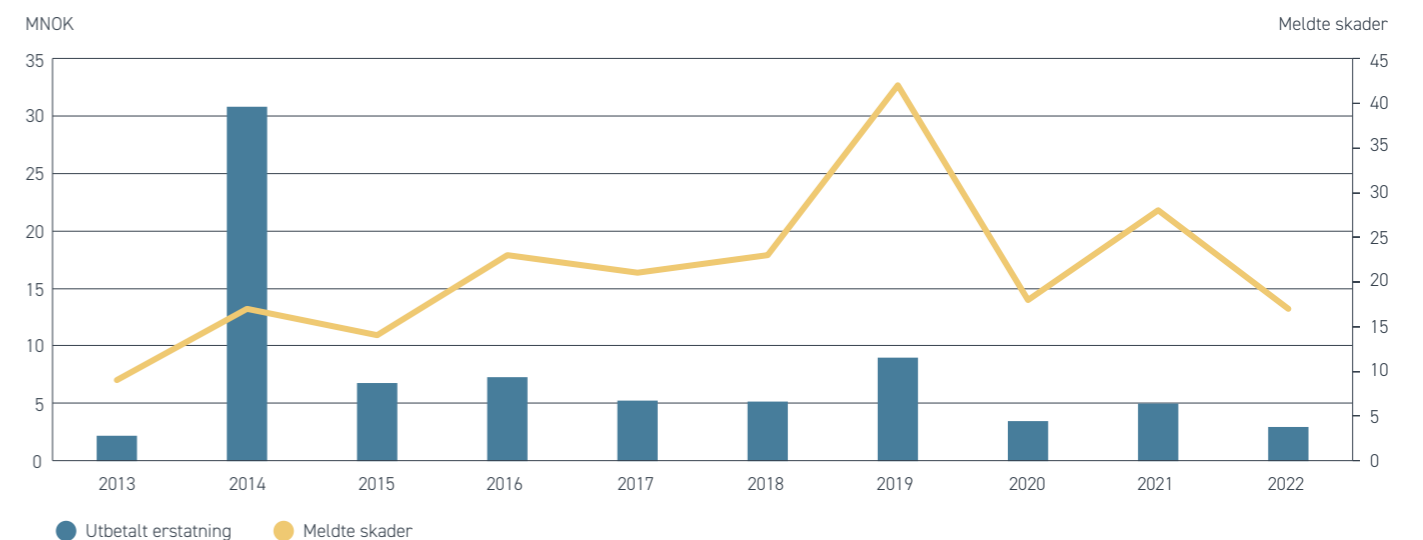
Det skadeforebyggende arbeidet skal bidra til å øke kunnskapen om, sannsynligheten for og konsekvensene av uønskede hendelser.

De sentrale elementene i det skadeforebyggende arbeidet er:

- Kompetanseheving
- Kartlegging av risiko
- Iverksette skadeforebyggende tiltak og forbedre rutiner for risikostyring

Arbeidet med å forebygge skader på bygninger og inventar gjennomføres i nært samarbeid med virksomhetene i Oslo kommune. Formålet er å fremme sikkerheten for ansatte og brukere, samt de verdiene som bygningene med inventar representerer.

Figur 1: Vannskader siste 10 år for Oslo kommunes bygninger

4. MÅL OG METODER

Klimarisiko innen kapitalforvaltningen

Selskapene vi kan investere i, har en varierende grad av fysisk og overgangsrisiko. Variasjonene er først og fremst knyttet til hvilken næring selskapet opererer i, men også til enkeltforhold i bedriften. For OPF som investor er risikoen dessuten avhengig av hvilken aktivklasse vi er investert i. Det er derfor nødvendig å bruke forskjellig tilnærming og ulike målsettinger, avhengig av type investering.

Under presenteres tilnærming og måloppnåelse for interne aksjer, renter og eiendom, samt vurdering av ekstern forvaltning.

Internt forvaltede aksjer

I vår interne aksjeforfølge har vi satt som mål at vi skal redusere karbonintensiteten med 90 prosent innen 2030. Reduksjonen måles på porteføljenivå, sammenliknet mot et gjennomsnittlig nivå fra 2014 til 2016. Per i dag er det ikke mulig å oppnå målet uten å redusere kvaliteten på porteføljen. Målet forutsetter derfor at en forsvarlig og økonomisk lønnsom overgang til et lavutslippssamfunn muliggjøres gjennom politiske tiltak og ny teknologi. Hittil har ikke slike tiltak i tilstrekkelig grad blitt vedtatt og den teknologiske utviklingen har ikke vært rask nok. Sannsynligheten for å nå målet har således blitt redusert.

Vi ligger per i dag foran skjema til reduksjon av utslippsintensiteten i porteføljen vi har forpliktet oss til. Den viktigste

årsaken til dette er at vi har en aktiv forvaltet portefølge. Hadde vi erstattet vår internt forvaltede aksjeforfølge med referanseindeksen, hadde vi kommet i brudd med vår egen målsetting.

Ved utgangen av 2022 var utslippsintensiteten i aksjeforføljen på 50 CO₂ tonn/million USD i omsetning, sammenliknet med MSCI World ESG Indeks, som var på 115. Målt mot porteføljens gjennomsnitt for 2014–2016, er utslippsintensiteten redusert med 71 prosent ved utgangen av året.

Utslippsintensiteten til et selskap måles i antall tonn utslipp per million dollar brutto omsetning (tonn CO₂/omsetning i millioner USD). Denne beregningsmetoden har utviklet seg til en bransjestandard. Intensiteten i porteføljen og indeksen er vektet med markedsverdi av posisjonen (markedsverdi-vektet). Hensikten med å måle det på denne måten er å sammenligne selskaper i samme bransje, og vurdere klimavtrykk for produksjon av lignende produkter og tjenester. Våre beregninger er gjort fra bunn med rapporterte tall fra selskapene via Bloomberg. Over 90 prosent av selskapene i porteføljen rapporterte tall for 2022.

Klimagassutslipp omfatter flere ulike drivhusgasser, men regnes om til CO₂-ekvivalenter. Definisjonen omfatter direkte og indirekte utslipp, betegnet som Scope 1, 2 og 3. Scope 1 omfatter direkte utslipp av klimagasser fra egne eller kontrollerte kilder, mens Scope 2 utgjør indirekte utslipp fra produksjon av innkjøpt elektrisitet, varme eller damp. Scope 3

Figur 2: Karbonintensiteten til porteføljen vår sett opp mot målsetting

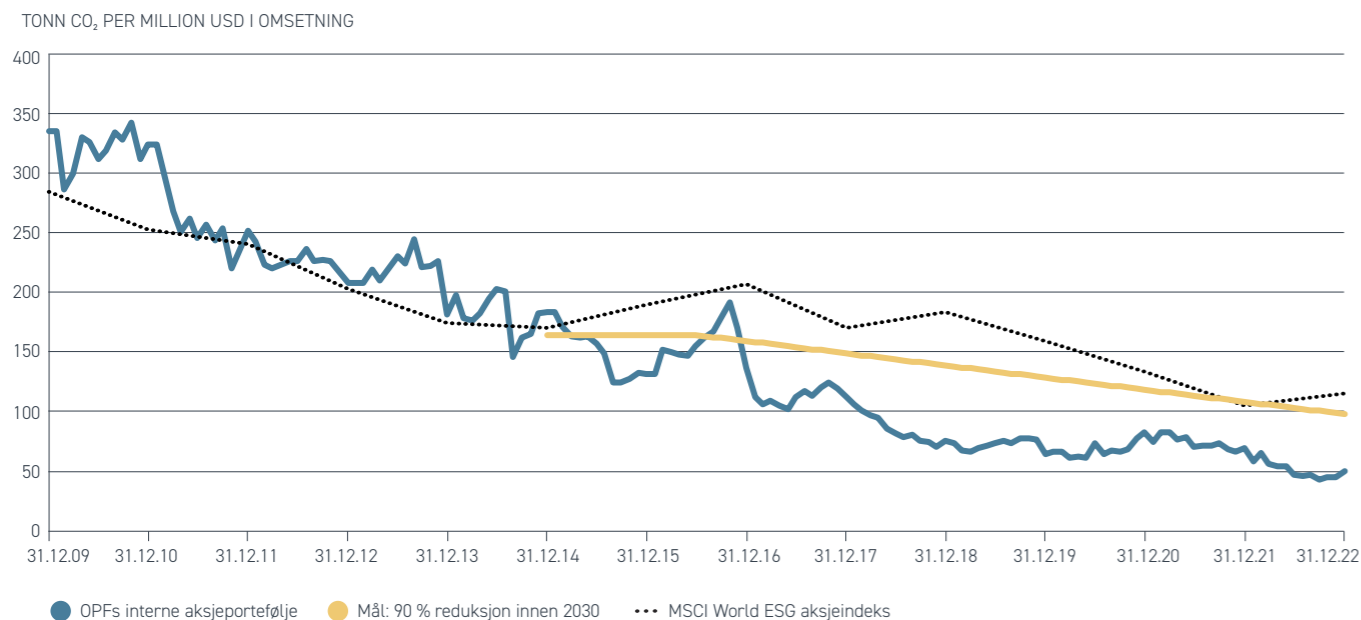

Foto: Shutterstock

er indirekte utslipp fra innsatsfaktorer som innkjøpte varer eller tjenester (for eksempel logistikk/transport og avfall). Tallene for vår portefølge inkluderer foreløpig kun scope 1 og 2, og er basert på tilgjengelige data i Bloomberg.

Det er stor variasjon i selskapenes utslippsintensitet. Selskaper med større fysisk klimarisiko har som regel høyere utslippsintensitet og opererer innenfor sektorer som energi, industri og kraftforsyning. Selskaper med høyere overgangsrisiko har ofte lavere utslippstall, men kan fortsatt løpe stor klimarisiko hvis de ikke tilpasser seg til utviklingen i resten av økonomien. Et lavt utslippstall i seg selv er derfor ikke noen garanti for at selskapet ikke samlet sett er eksponert mot klimarisiko eller for at investeringen vil gi en god avkastning over tid.

Utslippsintensiteten i referanseindeksen har falt betydelig de siste årene. Den største bidragsyteren til lavere utslippsintensitet i indeksen er at teknologiaksjer nå utgjør en betydelig større andel av indeksen enn tidligere.

Utslippsmål i finansielle porteføljer bidrar ikke direkte til lavere klimautslipp i verden, men viser vår forventning til at selskapet reduserer utslipp over tid. Det finansielle markedet har gjennom det siste tiåret vært en viktig pådriver for å definere

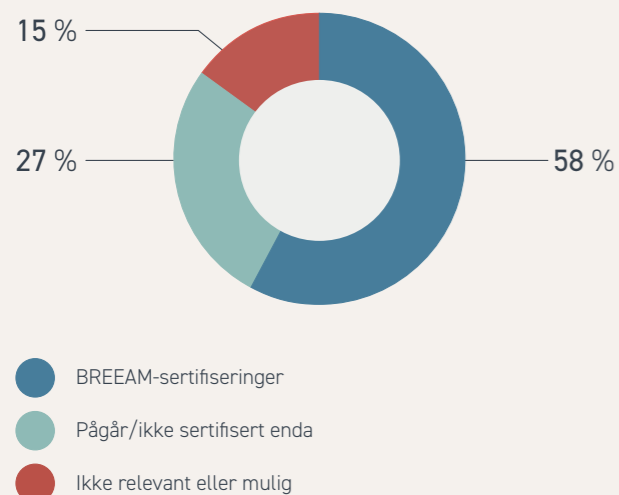
og utvikle begrepet finansiell klimarisiko, sammen med ledende børsnoterte foretak. Ettersom markedets modenhet har utviklet seg, er andre virkemidler som i større grad fokuserer på omstillingen blitt mer relevante. Gjennom EUs regulering vil omfanget av rapporteringskrav øke og kvaliteten forbedres de kommende årene. Dette vil muliggjøre oppfølging av den nødvendige omstillingen og resultater av selskapets tiltak på sikt. Allerede i dag oppleves god klimarapportering som standard ved vurdering av nye investeringer. Dette må være på plass i selskapets rapportering for å bli vurdert.

OPF har gjennom 2022 avlagt stemme på alle saker lagt fram på generalforsamlingene i selskapene i den interne aksjeforføljen. Stemmegivingen er gjort i tråd med retningslinjene til OPF og Institutional Shareholder Service (ISS), inkludert særskilt retningslinjer for klima. Dette inkluderer forhold som målsettinger om reduksjon i utslipp, bruk av vitenskapelig baserte mål for å oppnå «netto null» i 2050, bruk av tredjeparts vurderinger/verifiseringer og årlig rapportering av måloppnåelse. OPF har valgt å stemme mot ISS' anbefaling i to saker lagt fram av styrene i to av selskapene, en sak knyttet til valg av styremedlem og en knyttet til vurdering av lønnsordning.

Eiendom

Det har i 2022 blitt jobbet videre med etterlevelse av strategien og miljøhandlingsplanen for eiendom i OPF som ble innført i 2020. Strategien skal hjelpe til med å strukturere bærekraftarbeidet i eiendomsporteføljen, samt bidra til bedre kommunikasjon av dette utad. Både strategien og miljøhandlingsplanen inneholder mål relatert til klima, innenfor tema som energibruk, avfallshåndtering, materialbruk, transport og klimatilpasning. Det gjennomføres årlig vurdering av måloppnåelse, som er reflektert i konkrete KPIer i forvaltningsavtalen og knyttet opp mot suksesshonorar. Måloppnåelse vil videre inngå i vurdering av tiltak for kommende planleggingsperiode. Miljøhandlingsplanene gjelder for tre år av gangen, og 2022 var siste år for den første miljøhandlingsplanen. Det har blitt utarbeidet en ny miljøhandlingsplan for perioden 2023–25.

Figur 3: BREEAM- sertifisering av eiendom (prosent av markedsverdi)

Tabell 1: Reduksjon i energiforbruk³

	Hele porteføljen Endring fra nullpunkt	Like for like Endring fra nullpunkt
Gjennomsnittlig spesifikt energiforbruk	-3 %	-7 %
Arealvektet gjennomsnittlig spesifikt energiforbruk	-23 %	-11 %
Median spesifikt energiforbruk	-15 %	-17 %

Grønn Byggallianse har godkjent OPF sin implementering av «10 anbefalte strakstiltak for små og store byggeiere» fra Eiendomssektorens veikart mot 2050. OPF har allerede tilsluttet seg de ti nye strakstiltakene som er foreslått. De til sammen 20 strakstiltakene er en samling anbefalte tiltak for å oppnå en bærekraftig eiendomsnæring i 2050, gitt ut av Grønn Byggallianse og Norsk Eiendom. Målsettingen i 2050 er at byggesektoren er klimanøytral, har lukkede materialkretsløp og null utslipp av miljøgifter. Miljøhandlingsplanen beskriver hvordan vi skal gjennomføre de anbefalte strakstiltakene.

Miljøsertifiseringsordningen BREEAM¹ er benyttet i store deler av porteføljen for å sikre kvalitet i byggene. For eksisterende bygg brukes BREEAM In-Use til å kartlegge miljøstatus samt til å identifisere eventuelle tiltak for å bedre statusen. Det ble gjennomført to nye sertifiseringer samt fire resertifiseringer iht. BREEAM In-Use i 2022. Det er 11 heleide og et deleid bygg (eierandel 50 prosent) i porteføljen som var BREEAM In-Use sertifiserte ved årsskiftet. To av disse skal re-sertifiseres i 2023. Byggeprosjekter sertifiseres iht. BREEAM-NOR, og porteføljen består av fem² heleide og et deleid bygg (eierandel 50 prosent) som er sertifisert. Figur 3 viser at omtrent en fjerdedel av eiendomsporteføljen vår på 20 milliarder kroner gjenstår å bli sertifisert.

For eiendom er direkte utslipp i stor grad knyttet til energibruk. Det har derfor blitt fokusert mye på å redusere energiforbruket. Eksisterende bygg i porteføljen har fossilfri oppvarming og har i 2022 redusert energiforbruket med 12 prosent. Tabell 1 viser detaljert utvikling i energiforbruket. Hele porteføljen vil i denne sammenheng si alle eiendommer hvor data for 2022 har vært tilgjengelig. Like for like representerer de eiendommene hvor data er tilgjengelig for hele rapporteringsperioden. Dette inkluderer derfor ikke eiendommer som har blitt kjøpt/solgt i løpet av rapporteringsperioden eller hvor det mangler data. I Herøya Industripark jobbes det også med energieffektivisering, men det er fortsatt en utfordring med måletopologien og datagrunnlaget i parken. Det er derfor satt i gang et stort prosjekt for å få kontroll på dette. Det jobbes også med å redusere energiforbruket i kommende prosjekter i porteføljen.

Indirekte utslipp er hovedsakelig relatert til materialbruk, transport og avfallshåndtering. Det jobbes derfor mye med ombruk og løsning for avfallshåndtering i eiendomsporteføljen og i planlagte prosjekter.

1. <https://byggalliansen.no/sertifisering/>
 2. En eiendom ble sertifisert for BREEAM-NOR var etablert, og er sertifisert iht. BREEAM International
 3. Dette gjelder for eiendommene som er forvaltet av Malling (ca 85 prosent av eiendomsmassen). År for nullpunkt varierer noe innad i porteføljen på grunn av ulik tilgang til data og endret bruk av noen bygg.

Foto: Adobe Stock / borisimple

For å redusere utslipp tilknyttet transport skal det tilrettelegges for miljøvennlig transport (gange, sykkel og elbil fremfor fossil bil) til og fra alle eiendommer. Det er i forbindelse med dette etablert flere nye elbilladere på eiendommene, for eksempel 20 Tesla hurtigladdere på Ullevaal Stadion. Det er også tilrettelagt for sikker sykkelparkering på flere eiendommer.

Det er etablert mål rundt både avfallsmengde og sorteringsgrad for eiendomsforvaltningen og prosjektene. I eiendomsforvaltningen jobbes det blant annet med oppgradering av avfallsrom og bevisstgjøring hos leietagere. For prosjekter er det mål om å oppnå maksimalt 25 kg avfall/m² og en sorteringsgrad på minimum 95 prosent.

Det er også fokus på å redusere vannforbruket, og det har blitt installert Smartvatten for automatisk, kontinuerlig overvåking av vannforbruket på et flertall av eiendommene.

For å redusere den fysiske klimarisikoen for eiendommene er det viktig at byggene er klimatilpassede. Dette setter hovedsakelig krav til løsning for overvannshåndtering. Behov for tiltak i forbindelse med dette vurderes fortløpende på alle eiendommer, og det er bestilt etablering av sedumtak på en eiendom i 2022. Byggeprosjektene skal dokumentere at de er tilpasset framtidige klimaendringer, det vil si at overvannshåndteringen skal være tilpasset dette.

Internt forvaltede obligasjoner

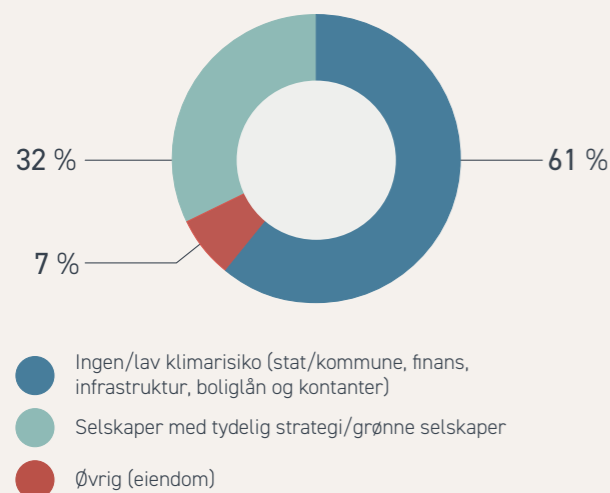
I våre kredittvurderinger inngår miljø- og klimarisiko som en faktor. Dette er spesielt viktig i utslippsintensive sektorer. Der vurderer vi risikohåndtering og mål i strategi og plan, og forankring i styret og ledelse. Vi vurderer operasjonaliseringen gjennom eksisterende og planlagte tiltak og aktiviteter for omstilling.

Gjennom vår aktivitet i markedet for grønne obligasjoner, har vår forståelse av konsekvenser ved klimaendringer og behov for omstilling økt betydelig. Det blir utarbeidet uavhengig og forskningsbasert evaluering av rammeverk som virksomheten benytter for å utstede grønne obligasjoner. Denne type evalueringer gir oss god innsikt i selskapet og sektorens risikobilde, både på kort og lang sikt. Med vår risikobaserte tilnærming vil dette påvirke krav til risikopremie for lån til selskapet generelt.

Selv om de grønne obligasjonene er øremerket finansiering for særskilte prosjekter/eiendeler, er kredittrisikoen/betjenings- evnen knyttet til låntakers totale virksomhet.

For å kartlegge investeringsuniverset utover utstedere av grønne obligasjoner, engasjerte vi oss i 2019 i prosjektet «Sustainable Edge». Prosjektet ble ledet av Cicero og finansiert av Enova, OPF og et mindre utvalg av andre norske finans- institusjoner. Gjennom prosjektet har vi vært med i arbeidet med å utvikle verktøy og metoder som gir bedre grunnlag for en mer systematisk vurdering av finansiell klimarisiko i selskaper generelt, innenfor ulike sektorer. I 2021 ble ramme- verket til Cicero Shades of Green benyttet i utvikling av

Figur 4: Over 90 prosent av renteporteføljen er selskaper med tydelig omstillingsstrategi eller har lav/liten klimarisiko

prinsipper for opptak av aksjer på «Nasdaq Green Designation». Cicero Shades of Green er en av to aktører som Nasdaq benytter for å godkjenne notering på grønn børs. Vi er glade for at vårt bidrag har bidratt til å videreutvikle internasjonale standarder.

I 2022 ble de første Sustainability Linked Bonds (SLB) utstedt i det norske markedet. OPF finansierer både Norsk Hydro ASA og Wallenius Wilhelmsen ASA gjennom denne type obligasjoner, der avkastning er knyttet til konkrete og relevante måltall knyttet til selskapets omstillingsstrategi. Dette kan for eksempel være knyttet til konkrete kutt i CO₂-utslipp. Mål og måloppnåelse er vurdert av kvalifisert og kompetent tredjepart. Dette instrumentet vurderer vi som godt egnet for å støtte selskap i å gjennomføre tiltak for omstilling.

Gjennom 2022 har OPF samarbeidet med Stamdata i deres arbeid for å lage et standardisert og relevant datasett innenfor ESG (Environmental, Social and Governance). Etter å ha gjennomgått årsrapportene til alle 1 056 aksje- og obligasjons- utstedere i det norske markedet for årene 2018–2021, og beregnet nøkkeltall i henhold til taksonomi- og offentlig- gjøringsforordningen, ble databasen lansert høsten 2022. Databasen inneholder både grunnlagsdata og beregninger basert på internasjonale standarder. Som pilotkunde har vi nå tilgang til datasettet fra Stamdata i eget datavarehus, som benyttes som analysegrunnlag i den interne renteforvaltningen.

Taksonomiforordningen benytter NACE-koder for å identifisere sektorer og definere relevante økonomiske aktiviteter som kan kvalifisere som «bærekraftig aktivitet». Foreløpig er det aktiviteter knyttet til to av EUs seks bærekraftsmål, som er definert. Dette er mål om å redusere utslipp av klimagasser og klimatilpasning (adaptation). Ved hjelp av NACE-koder har vi gjennomført en analyse av den interne renteporteføljen for å identifisere sektorer og selskap som er kategorisert under denne første versjonen av taksonomien. Innenfor disse sektorene kan klimarisikoen være høy, og behovet for omstilling stort.

I 2022 økte andelen av selskaper som har en tydelig strategi for omstilling, både for å redusere utslipp og miljøpåvirkning og bidra til klimatilpasning. Vi ser dette innenfor eiendom, shipping, aluminiumsproduksjon, transport og andre utslipps- tunge sektorer. I tillegg har risikoforståelsen av skade på naturmangfold og økosystemer økt; dette har konsekvenser innenfor mange sektorer og vil få større betydning i risiko- vurdering framover. Både EU og norske myndigheter er i utredningsfase for å beskrive og kartlegge en naturrisiko.

Figur 4 til venstre illustrerer sammensetningen av den interne renteporteføljen i OPF. Omtrent 1/3 er kategorisert innenfor taksonomien som utslippsintensive/stor påvirkning på miljøet, og må vurderes som eksponert for høy klimarisiko. Av dette utvalget er 1/4 eiendoms lån med pant i næringsbygg, der

eiendomsrisikoen er dominerende. Øvrige virksomheter har tydelige strategier for omstilling, i tråd med globalt etablerte standarder, eller er virksomheter som er viktige i et lavutslipps- samfunn. Dette kan for eksempel være vannkraftproduksjon, kraftnett og togtransport.

Eksternt forvaltede mandater

OPF gjennomførte i 2019 en stor kartlegging av holdningen til klimarisiko blant våre eksterne forvaltere. Alle våre forvaltere inkluderer ESG-vurderinger i sin investeringsprosess, og vi har sett en svært positiv utvikling i risikovurderinger og rapportering gjennom 2022.

Det er variasjon i hvordan ESG-risiko hensyntas hos ulike forvaltere, noe vi anser som positivt og nødvendig. Ulike investeringer har ulike utfordringer, og tilpasning er en sentral forutsetning for å oppnå riktig prising i markedet og god risikostyring. For forvaltere innen utslippsensitive sektorer er det for eksempel naturlig å ha mer fokus på utslippsregulering enn forvaltere som ikke er like utsatt for denne typen risiko. For forvaltere med posisjoner i utviklingsland vil sosiale forhold og naturvern være avgjørende å vektlegge.

Offentliggjøringsforordningen, Sustainability-related Disclosure in the Financial services sector (SFDR), trådte i kraft i EU i mars 2021. Regelverket har til hensikt å gi økt tilgang på sammenlignbar ESG-informasjon fra de ulike tilbyderne av finansielle produkter, eksempelvis fonds- leverandører. Rapporteringen skal gi et bedre innblikk i hvordan miljø- og samfunnsmessige faktorer påvirker valgene

(de eksterne) forvalterne gjør i investeringsprosessen. I Norge har man valgt å samle taksonomi- og offentliggjørings- forordningen i en felles lov; lov om bærekraftig finans, som trådte i kraft 1. januar 2023. OPF vil stille krav om at alle forvaltere tilgjengeliggjør informasjon som gjør det mulig å rapportere i henhold til Offentliggjøringsforordningen (SFDR).

Eksklusjon

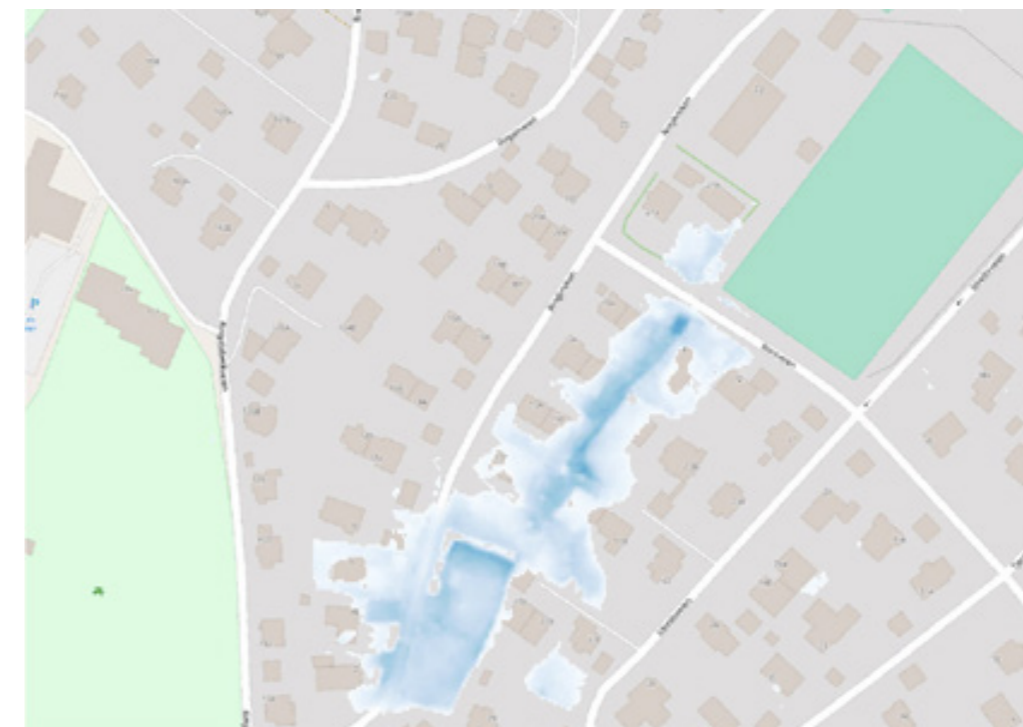
Vi følger eksklusjonslisten fra Statens pensjonsfond utland (SPU). For alle forvaltere overvåkes det at porteføljen til enhver tid er i samsvar med våre eksklusjonskrav.

Alle våre eksterne forvaltere forplikter seg til å følge eksklusjonslisten til SPU. Erfaringen med håndheving av eksklusjonslisten vår er så langt god. Det ble ikke avdekket brudd med retningslinjene i 2022.

Klimarisiko innen bygningsforsikring

Vi måler klimarisiko innen skadeforsikring ved å følge utviklingen i erstatningskostnadene knyttet til klimarelaterte skader. Ved en eventuell økning i klimarelaterte skade- kostnader vil ytterligere aktuelle skadeforebyggende tiltak bli vurdert, herunder innføring av en prisingsstruktur som gir insentiver til skadeforebyggende tiltak.

Alle meldte skader blir løpende registrert. For de mest alvorlige tilfellene utarbeider vi granskningsrapporter med bakgrunn i den aktuelle skaden. Granskningsrapporten inneholder en årsaksanalyse og inneholder forslag til tiltak for å hindre tilsvarende skader i framtiden.

Det er gjort en styrtregnanalyse som identifiserer hvor vannet samler seg under og etter nedbøren. Den identifiserer lokale områder hvor vann kan samle seg, og steder som kan gi overvann. Kilde: Water accumulation analysis, Daniel Knös, Model developer, Guy Carpenter & Company, LLC.

OSLO PENSJONSFORSIKRING

St. Olavs plass 5
0165 Oslo